

Sygn. akt I C 1487/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Bajak
Protokolant:	protokolant sądowy Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa B. K., L. K., D. J., M. K. (1), W. R., M. K. (2), E. K., G. W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz B. K. kwotę 138 000 zł (sto trzydzieści osiem tysięcy złotych), na rzecz L. K., D. J., M. K. (1), W. R., M. K. (2), E. K., G. W. kwoty po 54 000 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące złotych) – wszystkie te kwoty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 września 2015 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pozostawia referendarzowi sądowemu, ustalając że B. K. wygrała sprawę w całości, a pozostali powodowie wygrali sprawę w 43 % (czterdzieści trzech procentach).

Sygn. akt I C 1487/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 grudnia 2015 r. B. K., L. K., D. J., M. K. (1), W. R., M. K. (2), E. K. i G. W. wnieśli o zasądzenie od (...) SA w W. następujących kwot: B. K. kwoty 138 000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć syna, L. K. kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata, D. J. kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata, M. K. (1) kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata, W. R. kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata, M. K. (2) kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata, E. K. kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata i G. W. kwoty 124 000 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata.

(...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że roszczenia strony powodowej w zakresie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 par 1 k.c. nie zasługują na uwzględnienie w wyższym wymiarze niż uznany przez pozwaną

zakład ubezpieczeń. Pozwany wskazał, że dotychczas wypłacił tytułem zadośćuczynienia na rzecz matki zmarłego 12 000 złotych, zaś na rzecz jego rodzeństwa kwoty po 6 000 złotych każdemu z nich. Jednocześnie wskazał, że powodowie nie wykazali więzi rodzinnych w zakresie dochodzonym pozewem, a sam skutek prawny wywodzony przez powodów w postaci naruszenia dóbr osobistych związanych z utratą więzi, winien być udowodniony w ramach związku przyczynowo- skutkowego (k. 156- 157 odpowiedź na pozew).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Sąd ustalił, że w dniu 10 sierpnia 1997 roku w miejscowości P., rejon (...), miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym kierujący samochodem marki V. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i przekroczył dozwoloną prędkość, przez co stracił panowanie nad kierowanym pojazdem, doprowadzając do jego wielokrotnego wywrócenia się i w ten sposób spowodował u przewożonego w charakterze pasażera J. K. (1) ciężkie obrażenia ciała, które skutkowały jego natychmiastowym zgonem.

Sprawca w chwili wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. (okoliczności bezsporne).

Z uwagi na okoliczność, iż w dacie przedmiotowego zdarzenia nie obowiązywał art. 446 § 4 k.c., bowiem przepis ten został wprowadzony dopiero nowelą kodeksu cywilnego z dnia 03 sierpnia 2008 roku, powodowie nie mogli dochodzić na jego podstawie zadośćuczynienia, a mogli dochodzić jedynie zadośćuczynienia opartego na naruszeniu dóbr osobistych w oparciu o art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Powódka B. K. w dniu 17 sierpnia 2015 roku zgłosiła do pozwanego szkodę osobową i wniosła o wypłatę roszczenia w kwocie 150 000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 941 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu (k. 21-23 zgłoszenie szkody).

Pismem z dnia 21 września 2015 roku pozwany poinformował powódkę o przyznaniu jej tytułem zadośćuczynienia kwoty 12 000 złotych oraz poinformował powódkę, że w 2000 roku, jak ustalono w toku postępowania likwidacyjnego, wypłacił na rzecz B. K. również kwotę 4 710 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu J. K. (2) i tym samym nie widzi podstaw do przyznania powódce tytułem zadośćuczynienia wyższej kwoty niż dotychczas przyznana (k. 15-16 pismo pozwanego).

Powódka B. K. w dniu 22 września 2015 roku wniosła odwołanie od decyzji pozwanego zakładu, wnosząc o dopłatę na jej rzecz tytułem zadośćuczynienia kwoty 138 000 złotych oraz o podanie informacji dotyczącej decyzji w przedmiocie przyznania powódce odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się jej sytuacji życiowej w kwocie 4 710 złotych (k. 25-27 odwołanie).

Pozostali powodowie tj. L. K., D. J., M. K. (3), W. R., M. K. (2), E. K. i G. W. również zgłosili w dniu 18 sierpnia 2015 roku szkodę do pozwanego i wnieśli o wypłatę odpowiednio tytułem zadośćuczynienia za śmierć brata kwot: L. K. kwoty 130 000 złotych, D. J. kwoty 150 000 złotych, M. K. (3) kwoty 130 000 złotych, W. R. kwoty 130 000 złotych, M. K. (2) kwoty 130 000 złotych, E. K. kwoty 130 000 złotych i G. W. kwoty 130 000 złotych (k. 35-134).

Pismem z dnia 21 września 2015 roku pozwany poinformował ww. powodów, że przyznał na ich rzecz tytułem zadośćuczynienia kwoty po 6000 złotych na rzecz każdego z nich (k. 39-40).

Powodowie w osobach L. K., D. J., M. K. (3), W. R., M. K. (2), E. K. i G. W. złożyli w dniu 22 września 2015 roku odwołania od powyższej decyzji wnosząc o dopłatę pozostałej kwoty zadośćuczynienia żądanej przez każdego z nich z osobna (k. 41-42, 57-58, 73-74, 88-89, 103-104, 112-113, 117-118, 132-133).

Pismami z dnia 05 października 2015, 06 października 2015 roku, 07 października 2015 roku, 08 października 2015 roku i 09 października 2015 roku pozwany odmówił ww. powodom wypłaty zadośćuczynienia w wyższej kwocie, niż dotychczas przyznana (k. 29, 44, 59, 75, 91, 105, 119, 135 akt sprawy).

W chwili wypadku J. K. (2) miał 26 lat, był kawalerem. Przed wypadkiem mieszkał wraz z matką B. K. i prowadził z nią wspólne gospodarstwo domowe. Pracował w kopalni kamieniołomu. Zmarły był synem powódki B. K.. Pomagał matce w domu i pomagał w jego utrzymaniu. Zajmował się również młodszym rodzeństwem, dla którego był jak ojciec, którego nie mieli. Razem z matką i rodzeństwem spędzał większość czasu, w tym święta i uroczystości rodzinne. Według bliskich J. K. (2) był osobą troskliwą, wesołą, ambitną, opiekuńczą i bardzo uczynną. Stanowił wsparcie dla każdego z członków rodziny. Był bardzo zżyty z resztą rodzeństwa. J. K. (2) planował budowę nowego domu oraz założenie rodziny. Po jego śmierci B. K. przez ok. 1-2 miesiące przyjmowała leki uspokajające, zaś L. K. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Również starsza siostra zmarłego - powódka W. R. przez 2-3 dni po wypadku przyjmowała leki na uspokojenie. Dla całej rodziny śmierć syna i brata była wielkim szokiem. Powodowie często odwiedzają miejsce pochówku zmarłego. Brakuje im brata, wspominają go podczas rodzinnych spotkań i świąt. Zmarły był dla rodzeństwa nie tylko bratem i substytutem ojca, ale także przyjacielem, wzorem do naśladowania, a każde z rodzeństwa mogło w każdej chwili liczyć na jego pomoc, radę i wsparcie (k. 7-8, 229-233).

Powódka B. K. ma obecnie 72 lata. Z zawodu jest rolnikiem. Przed śmiercią J. K. (2) wraz z nim oraz jego rodzeństwem prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. Jest wdową. Obecnie mieszka wraz z synem L. K., córką D. J., zięciem Ł. J. i dwójką wnucząt K. i W. J.. Mieszka w domu należącym do córki, w którym ma ustanowione dożywotnie utrzymanie. Dom jest wart ok. 90 000- 100 000 złotych. Powódka otrzymuje comiesięczną rentę w wysokości (...)złotych. Część pieniędzy otrzymanych od pozwanego z tytułu zadośćuczynienia po śmierci syna przeznaczyła na zakup opału na zimę do domu, część na zakup styropianu do ocieplenia domu, część na postawienie pomnika swoim rodzicom, część dała wnukom, a resztę zapłaciła firmie, która występowała w jej imieniu do ubezpieczyciela o zadośćuczynienie (k. 30-32).

Powód L. K. ma obecnie 46 lat. Z zawodu jest technologiemi robót wykończeniowych w budownictwie. W chwili śmierci J. K. (2) miał 27 lat, mieszkał wówczas wraz ze zmarłym. W dniu wypadku był poza domem, po powrocie dowiedział się o zdarzeniu i śmierci brata. Był wtedy w szoku. Widział ciało brata po sekcji zwłok. Po wypadku przyjechał do domu w celu odmówienia różańca w intencji zmarłego. L. K. był bardzo blisko z bratem, zawsze mógł na niego liczyć i o wszystkim mu powiedzieć. Obecnie mieszka wraz z siostrą D. J., matką B. K., szwagrem Ł. J. i siostrzeńcami K. i W. J.. Utrzymuje się z zasiłku opiekuńczego, który otrzymuje za opiekę nad matką B. K. w kwocie (...)złotych miesięcznie. Mieszka w domu należącym do siostry D. J., w którym ma ustanowioną służebność mieszkania. Posiada pole z lasem o pow. 72 ary - jest to tzw. ugór. Z pieniędzy uzyskanych od ubezpieczyciela zakupił zboże na wykarmienie kur, część pieniędzy przeznaczył na obsługę prawną firmy, która w jego imieniu występowała o zadośćuczynienie przeciwko pozwanemu, z części zakupił opał na zimę oraz spłacił zaciągnięte zobowiązania kredytowe. Zakupił również ubrania na jesień i zimę (k. 45-47).

Powódka D. J. ma aktualnie 31 lat. Z zawodu jest technikiem technologii żywienia. W dacie śmierci J. K. (2) miała 12 lat. Zmarły J. K. (2) zastępował jej ojca. Na wieść o jego śmierci zareagowała płaczem. Była bardzo zżyta z bratem, który pomagał jej także finansowo. Bardzo jej go brakuje, często odwiedza jego grób. Brata wspomina bardzo dobrze. Po śmierci brata nie korzystała z pomocy specjalisty. Obecnie wraz z mężem i dziećmi oraz bratem L. K. i matką B. K. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Wraz z dziećmi utrzymuje się z pieniędzy przesyłanych od męża ze Szwajcarii, w kwocie około 2 000 franków szwajcarskich. Posiada drewniany dom o pow. 60 m kw, drugi jest w budowie. Ponadto posiada las o pow. 30 arów i grunty rolne- nieużytki, łącznie 4,10 ha. Ma również ciągnik C 330, rok produkcji 1991, wart ok. 6500 złotych, który stanowi własność jej męża. Mąż powódki posiada, także samochód marki R. (...) z 2001 roku, wart ok. 8 000 złotych. Z pieniędzy uzyskanych od ubezpieczyciela kupiła styropian do ocieplenia domu, opał na zimę, część przeznaczyła na firmę, która w jej imieniu występowała do pozwanego o wypłatę zadośćuczynienia, a resztę przeznaczyła na bieżące wydatki, piec oraz materiały budowlane (k. 60-62).

Powódka M. K. (1) ma obecnie 31 lat. Z zawodu jest cukiernikiem. Nie pamięta ona dobrze wypadku, w którym zginął jej brat. O wypadku dowiedziała się od siostry i jej męża. Było jej wtedy bardzo smutno. Zmarły brat pomagał jej finansowo i zastępował ojca. Powódka często wspomina brata, stara się odwiedzać jego grób jak najczęściej. Po jego śmierci nie korzystała z pomocy specjalisty. Obecnie mieszka wraz z mężem i teściami w domu rodziców męża. Z wykonywanej pracy otrzymywała wynagrodzenie w kwocie (...)złotych miesięcznie. Obecnie przebywa na zwolnieniu lekarskim,

gdyż spodziewa się dziecka. Mąż powódki pracuje za granicą w Szwajcarii. Wraz z mężem posiada samochód marki a. (...) rok prod. 1996 wart ok. 5 000 złotych. Z pieniędzy uzyskanych tytułem zadośćuczynienia zakupiła węgiel, wyremontowała sypialnię, część przeznaczyła na wyprawkę dla dziecka, część na zakup odzieży. Z reszty pieniędzy opłaciła firmę, która prowadziła postępowanie o zadośćuczynienie od pozwanego zakładu ubezpieczeniowego, pozostała kwotę przeznaczyła na bieżące wydatki (k. 76-78).

Powódka W. R. ma obecnie 48 lat, w chwili śmierci J. K. (2) miała 29 lat. O śmierci brata dowiedziała się od męża, który przejeżdżał obok miejsca wypadku. Gdy dowiedziała się o śmierci brata była zdezorientowana i niedowierzała, że jej brat nie żyje. Przez 2-3 dni po śmierci J. K. (2) brała leki na uspokojenie, nie korzystała z pomocy specjalisty. Wspomina ona brata jako dobrą osobę, nadal odczuwa jego brak. Obecnie wraz z mężem i dwoma synami prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Rodzina mieszka w domu o pow. 160 m kw. Mąż powódki posiada nieruchomości o pow. ok. 32 arów, warte ok. 220 000 złotych. Ok. 10 ha ziemi jest wykorzystywana na uprawę tytoniu (ok. 6 ha) i zboża oraz malin, resztę stanowi las. Mąż powódki posiada również samochód marki L. (...) rok produkcji 2004, wart ok. 15 000 złotych oraz ciągnik U. (...), rok produkcji 1994 wart ok. 12 000 złotych. Z prowadzonego gospodarstwa rolnego małżonkowie uzyskują dochód ok. (...)złotych miesięcznie. Z pieniędzy uzyskanych od pozwanego powódka opłaciła firmę, która w jej imieniu wnosiła o wypłatę zadośćuczynienia od pozwanego, zakupiła opał na zimę, ubrania, wyremontowała kuchnię w domu, resztę zaś przeznaczyła na utrzymanie swoich dzieci (k. 92-94).

Powódka M. K. (2) ma obecnie 41 lat, w dacie śmierci J. K. (2) miała 22 lata. Z zawodu jest rolnikiem. O śmierci brata dowiedziała się od siostry W., początkowo nie mogła uwierzyć, że jej brat nie żyje. Ciało brata zobaczyła po sekcji zwłok. Po śmierci J. K. (2) była w szoku, było jej ciężko, ale nie korzystała z pomocy specjalisty. Zmarły brat pomagał jej finansowo. J. K. (2) zastępował jej ojca, pomagał jej i matce. Powódka często odwiedza jego grób. Obecnie powódka wraz z mężem i synem mieszka w drewnianym domu o pow. 54 m kw, stanowiącym własność jej męża, na działce o pow. ok. 1 ha, wart ok. 120 000 złotych. Mąż powódki posiada pole o pow. 6,47 ha pod uprawę zbóż, 15 krów i ciągnik. Małżonkowie posiadają również działkę leśną o pow. ok. 42 ary wartą ok. 8 000 złotych oraz samochód marki R. (...) o wartości ok. 18 000 złotych. Z prowadzonego gospodarstwa rolnego małżonkowie uzyskują dochód około (...)złotych miesięcznie. Ze środków finansowych uzyskanych od pozwanego z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata powódka zakupiła opał na zimę, wyprawkę dla syna, ubrania oraz krowę. Część tych środków przeznaczyła na wynagrodzenie dla firmy, która w jej imieniu dochodziła zadośćuczynienia od pozwanego (k. 106-108).

Powódka E. K. ma obecnie 34 lata, z zawodu jest rolnikiem. O śmierci J. K. (2) dowiedziała się od siostry i szwagra. Brała udział w pogrzebie brata. Zmarły brat zastępował jej ojca. Po jego śmierci nie korzystała z pomocy specjalisty. Często wspomina zmarłego brata. Aktualnie prowadzi wspólne gospodarstwo wraz z mężem i trzema synami. Posiada dom o pow. 96 m kw, wart ok. 60 000 złotych wraz z działką o pow. 30 arów. Posiada również nieruchomość rolną o pow. ok. 2,10 ha, wartą ok. 70 000 złotych, przeznaczoną pod uprawę fasoli i zboża. Ma również ciągnik C330 rok produkcji 1970 i jedną krowę. Powódka posiada także działkę leśną o pow. ok. 80 arów wartą ok. 13 000 złotych, z której drewno wykorzystuje w gospodarstwie i samochód marki V. (...), rok prod. 1999, wart ok. 7 000 złotych. Z prowadzonego wraz z mężem gospodarstwa rolnego uzyskuje dochód około (...)złotych. Otrzymuje również świadczenie rodzinne w kwocie (...) złotych miesięcznie. Z pieniędzy uzyskanych od pozwanego za śmierć brata zapłaciła wynagrodzenie dla firmy prowadzącej w jej imieniu sprawę o zapłatę zadośćuczynienia, za pozostałą część zakupiła węgiel na zimę, zrobiła remont w domu oraz zakupiła dla rodziny ubrania na jesień i zimę oraz odzież dla dzieci do szkoły (k. 120-122).

Powódka G. W. ma obecnie 37 lat, z zawodu jest masarzem. W chwili śmierci brata miała 18 lat. O śmierci J. K. (2) dowiedziała się od siostry i szwagra. Ciało brata zobaczyła dopiero w domu po sekcji zwłok. Nie mogła uwierzyć, że brat nie żyje. Po jego śmierci nie korzystała z pomocy specjalisty. Zmarły dużo pomagał powódce w nauce i pomagał jej finansowo. Powódka wspomina go jako bardzo dobrego człowieka. Często odwiedza jego grób. Obecnie wraz z mężem, dwoma synami i córką prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Mąż powódki posiada drewniany dom o pow. ok. 54 m kw, działkę o pow. 20 arów, wartą ok. 80 000 złotych. Ma również pole o pow. ok. 1 ha. Na ok. 40 arach gruntu zasadzona jest malina. Uprawiane zboże przeznacza na własny użytek, głównie dla kur, uprawia również ziemniaki. Mąż G. W. posiada także działkę leśną o pow. 15 arów, wartą ok. 8 000 złotych i samochód marki

f. (...) rok produkcji 1997 wart około 9 000 złotych. G. W. otrzymuje zasiłek rodzinny, który początkowo wynosił (...)złotych miesięcznie, aktualnie wynosi (...)złotych miesięcznie, zaś jej mąż z prowadzonego gospodarstwa rolnego uzyskuje dochód w wysokości ok (...) złotych miesięcznie. Z pieniędzy uzyskanych od pozwanego powódka opłaciła firmę prowadzącą jej sprawę o wypłatę zadośćuczynienia, zakupiła odzież dla siebie, męża i dzieci (k. 136-138).

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dowodu z przesłuchania powodów w osobach B. K., L. K., G. W., D. J., W. R., M. K. (2), E. K. i M. K. (1). (k. 229-233 przesłuchanie stron), dołączonych akt szkody numer (...), pism pozwanego dotyczących przyznanych powodom kwot tytułem zadośćuczynienia (k. 15,-16, 20, 39-40, 44,55-56, 59, 71-72, 75, 86-87, 91, 101-102, 105, 115-116, 119, 130-131, 135), kserokopii aktu zgonu J. K. (2) (k. 17), kserokopii wyroku Sądu Rejonowego w B.II Wydział Karny z dnia 27 lutego 1998 roku, sygn. akt II K 697/97 (k. 18-19), kserokopii aktu urodzenia L. K. (k. 34), kserokopii aktu urodzenia D. K. obecnie J.(k. 49-50), kserokopii aktu urodzenia M. K. (1) (k. 64), kserokopii aktu małżeństwa M. K. (1) (k. 65-66), kserokopii dowodu osobistego W. R. (k. 80-81), kserokopii dowodu osobistego M. K. (2) (k. 96-97), kserokopii dowodu osobistego E. K. (k. 110-111), kserokopii aktu urodzenia G. K. (k. 124), kserokopii dowodu osobistego G. W. (k. 125).

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki B. K. w zakresie dotyczącym jej przeżyć zarówno psychicznych, jak i fizycznych związanych ze śmiercią młodszego syna. Zeznania powódki w zakresie jej przeżyć emocjonalnych i towarzyszących im uczuć tęsknoty, smutku, żalu i poczucia bezsilności po stracie syna nie budziły wątpliwości sądu. Zeznania powódki w tym zakresie były spójne, logiczne i korelowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Również zeznania pozostałych powodów w osobach L. K., D. J., M. K. (1), W. R., M. K. (2), E. K. i G. W., którzy w sposób spójny i logiczny wskazali na relacje i więzi jakie łączyły ich ze zmarłym bratem nie budziły wątpliwości sądu. Powodowie byli zżyci ze zmarłym, dla sióstr stanowił on nawet substytut ojca, którego nie mieli, wszyscy wspominali go jako osobę ciepłą, rodzinną, będącą wsparciem zarówno emocjonalnym, jak i finansowym dla całej rodziny. Dlatego też ich zeznaniom Sąd dał wiarę w całości.

Dostateczne wyjaśnienie kwestii spornych oraz okoliczności faktycznych sprawy w sposób należyty, w oparciu o wyżej wskazane dowody, było dla Sądu wystarczającym, aby dokonać rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości co do powódki B. K. oraz w części, co do pozostałych powodów w osobach: L. K., D. J., M. K. (1), W. R., E. K., M. K. (2) i G. W..

Zgodnie z dyspozycją art. 822 § 1, 2 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

W ocenie Sądu Okręgowego żądanie powódki B. K. o zadośćuczynienie za śmierć syna J. K. (2) jest, co do istoty zasadne i znajduje oparcie w przepisach prawa. Sąd wyraża tym samym ugruntowany w orzecznictwie pogląd, że jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008 r. (tj. przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c.), to najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (por. wyrok SN z dnia 11 maja 2011 r., sygn. akt I CSK 621/10).

Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, a więc szkoda niemajątkowa wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego, a więc w tym także cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Uszczerbek ten może polegać na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach bezpośrednio związanych ze stanem zdrowia, ale też z jego dalszymi następstwami w postaci odczuwanego dyskomfortu, poczuciu osamotnienia, żaloby po śmierci osoby najbliższej. W judykaturze i doktrynie dość powszechnie przyjmuje się wyłącznie kompensacyjny charakter ochrony majątkowej udzielanej pokrzywdzonemu i niedopuszczalność przypisywania jej funkcji represyjnych. Kompensata majątkowa ma na celu przezwycięzenie przykrych doznań związanych ze śmiercią bliskiej osoby. Służyć temu ma nie tylko udzielenie pokrzywdzonemu należytej satysfakcji moralnej w postaci uznania jego krzywdy wyrokiem sądu, ale także zobowiązanie do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonego (por. uchwała SN (Pełna Izba Cywilna) z 8 grudnia 1973 r., III CZP 37/73, także: wyrok SN z 18 listopada 2004 r., I CK 219/04).

W istocie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania stron, potwierdzają istnienie silnej więzi emocjonalnej pomiędzy powodami a zmarłym J. K. (2), która to więź została gwałtownie zerwana wskutek śmierci J. K. (2). Powodowie zeznali, iż zmarły był istotną częścią życia rodzinnego, wspólnie z nimi spędzał wszystkie spotkania rodzinne, święta, był również wsparciem emocjonalnym i finansowym dla matki i młodszego rodzeństwa. Dla wykazania tej krzywdy zbędne było przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego psychologa, o co wnioskowali powodowie.

W odniesieniu do powódki B. K., Sąd przyjął, iż rozmiar jej krzywdy jest porównywalnie większy w stosunku do odczuć rodzeństwa zmarłego, co znalazło swe odzwierciedlenie w zasadności roszczenia w wymiarze określonym w sentencji wyroku. Wskazać należy, iż powódka B. K. utraciła syna, który dopiero wkraczał w dorosłe życie. Utrata dziecka jest dla matki największą tragedią, której nie można porównać z niczym innym. Śmierć J. K. (2) była dla powódki szokiem psychicznym i odbiła się na jej stanie zdrowia, zarówno fizycznym, jak i psychicznym. Po śmierci syna powódka musiała przyjmować leki na uspokojenie, ponieważ nie umiała poradzić sobie ze stratą dziecka. Zmarłego syna wspominała jako osobę bardzo troskliwą, opiekuńczą, uczynną, która pomagała jej w gospodarstwie domowym i wychowaniu młodszego rodzeństwa. Ból, tęsknota i żal po stracie syna towarzyszą powódce do dnia dzisiejszego. Uwzględniając powyższe okoliczności Sąd uznał, iż rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią J. K. (2) jest dla powódki B. K. na tyle wysoki, iż zasadnym było zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 138 000 złotych, zgodnie z żądaniem pozwu.

Co do pozostałych powodów Sąd uznał, że zakres cierpień fizycznych i psychicznych, jakich doznali w związku ze śmiercią brata jest znaczny, bowiem zmarły stanowił dla nich wsparcie i pomoc zarówno emocjonalną jak i finansową, a młodszym siostrzom zastępował ojca, jednakże krzywda i ból jakie spotkały rodzeństwo zmarłego J. K. (2), nie są tak rozległe, jak te które spotkały matkę zmarłego B. K.. Rodzaj i zakres cierpień, których doświadczyło rodzeństwo zmarłego jest zupełnie inny niż ten, który spotkał powódkę B. K.. Owszem Sąd wziął pod uwagę okoliczność, że zmarły był bardzo zżyty z rodzeństwem, wspierał wszystkich emocjonalnie i finansowo i każdemu starał się pomagać, w takim zakresie, w jakim ta pomoc była potrzebna, jednakże nie można porównać wielkości cierpienia rodzeństwa z wielkością cierpienia matki. Z zeznań samych powodów wynika, że zmarły brat był dla nich ostoją i pomocą, ale jego śmierć nie wywołała u nich negatywnych skutków w sferze emocjonalno-uczuciowej, które rzutowałyby na dalszą część ich życia. Jak wynika z akt sprawy, siostry zmarłego wyszły za mąż, mają dzieci i prowadzą własne gospodarstwa domowe. Natomiast starszy brat zmarłego powód L. K. opiekuje się matką B. K. i wraz ze szwagrem, siostrą i siostrzeńcami mieszka w domu należącym do D. J.. Powodowie pamiętają o zmarłym, często go wspominają podczas rodzinnych spotkań i odwiedzają miejsce jego pochówku, jednakże chociaż śmierć brata była dla nich wielkim szokiem i tragedią, z biegiem czasu oswoiли się oni z jego stratą i nauczyli żyć ze świadomością jego braku. Dlatego też w odniesieniu do pozostałych powodów Sąd uznał, że zasadnym będzie przyznanie im zadośćuczynienia w kwocie 54 000 złotych, na rzecz każdego z nich. Kwota przyznanego zadośćuczynienia co prawda, nie przywróci powodom zmarłego brata, ale w pewnym stopniu zrekompensuje im pustkę i smutek po jego stracie. W ocenie Sądu kwota przyznanego zadośćuczynienia na rzecz powodów odpowiada rzeczywiście poniesionej przez nich krzywdzie.

Sąd uznał za zasadne, aby odsetki naliczane były od dnia 21 września 2015 roku do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu, na zasadzie art. 481 k.c. Wskazania w tym miejscu wymaga, że zgłoszenie szkody przez powodów nastąpiło w dniu 18 sierpnia 2015 roku, zaś decyzja w przedmiocie części przyznanego powodom przez pozwanego zadośćuczynienia została wydana w dniu 21 września 2015 roku. Tym samym na podstawie art. 817 k.c. zasadne było ustalenie, iż rozpoczęcie naliczania odsetek może nastąpić dopiero po tym terminie. Z tych względów, Sąd orzekł, jak w pkt. I wyroku.

Mając na uwadze ogół powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie przytoczonych przepisów orzekł jak w sentencji.

Sąd oddalił powództwo, co do pozostałej kwoty zadośćuczynienia żądanej pozwem, jako bezpodstawne.

Stosownie do art. 98 § 1 k.p.c., art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Sąd rozstrzygnął, iż w niniejszej sprawie, wzięwszy pod uwagę stopień, w jakim zostały uwzględnione żądania stron, powódka B. K. wygrała postępowanie w całości, natomiast pozostali powodowie wygrali postępowanie w 43%. Stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. szczegółowe wyliczenie kosztów postępowania Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu.

SSO Jacek Bajak